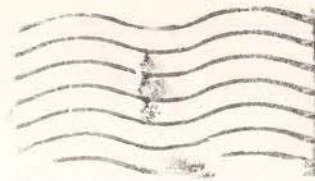


STICHTING ARCHITEKTUURMUSEUM v.z.w.

Bulletin van de Stichting Architectuurmuseum v.z.w.
driemaandelijks tijdschrift jaargang 1 - nummer 3
april|mei|juni 84
redaktieadres : Drabstraat 12 redaktie|lay.out|
B-9000 Gent verantwoordelijke uitgever :
Christian Kieckens
091 | 25.66.76 Geraardsbergsestraat 18 b 10
B-9300 Aalst
medewerkers aan dit nummer : Marc Dubois | Johan Van Geluwe



A.A.M. | COOP. ARCHITETTURA
ARTE MODERNA
12 Via del Vantaggio
I - 00191 ROMA

POST © ARTs

" Er zouden heelwat minder postkaarten verstuurd worden als de geadresseerden er meer vreugde aan beleefden dan de afzenders. "

| Sigmund Graff (Lächende Weisheiten) |

Waarom deze ingesloten set postkaarten ?

Postkaarten zijn reeds lang een uniek en handig communicatiemiddel om beelden, boodschappen, gevoelens en ideeën te verspreiden.

Op 1 oktober 1869 werden door de Oostenrijkse post-rijen de eerste postkaarten uitgegeven.

Andere landen volgden snel : Groot-Brittanië in 1870, Canada in 1871, Amerika en Frankrijk in 1873, Italië in 1874, ...

Vóór 1869 werden ook reeds kaarten verstuurd, doch echte 'post'kaarten waren het nog niet, omdat het port evenveel bedroeg als voor een brief.

De eerste echte postkaarten werden gemaakt om de omzet van de posterijen te vergroten, hun frankeerwaarde was de helft van het briefport.

Het begon met de graveerdrukken, en later met de gekleurde steendruk (chromo-litho) en de fotografische zichtkaarten, voor het eerst gemaakt in 1882 door de lithograaf Zrenner voor een tentoonstelling in Nürnberg.

De meest verspreide prentbriefkaarten vóór 1900 waren deze met "Groeten uit ...".

Dit modaal medium werd steeds populairder en universeler, door zijn directheid, overzichtelijkheid en associatief vermogen.

Al vroeg hebben kunstenaars postkaarten ontworpen : Kirchner en Mucha tussen 1869 en 1899; de futuristen Balla en Marinetti; de dadaïsten Schwitters en Duchamp. Ook bij de daaropvolgende kunststromingen hebben artiesten postkaarten gemaakt.

Prentkaarten krijgen meer en meer een grotere documentaire waarde en zijn soms nog de enige getuigen van een verdwenen of veranderd (architecturaal) patri-monium.

Het is moeilijk te achterhalen wanneer de eerste aforismen, citaten, boutades en slogans op postkaarten zijn verschenen.

De betekenis van historische architectuuruitspraken is voldoende gekend.

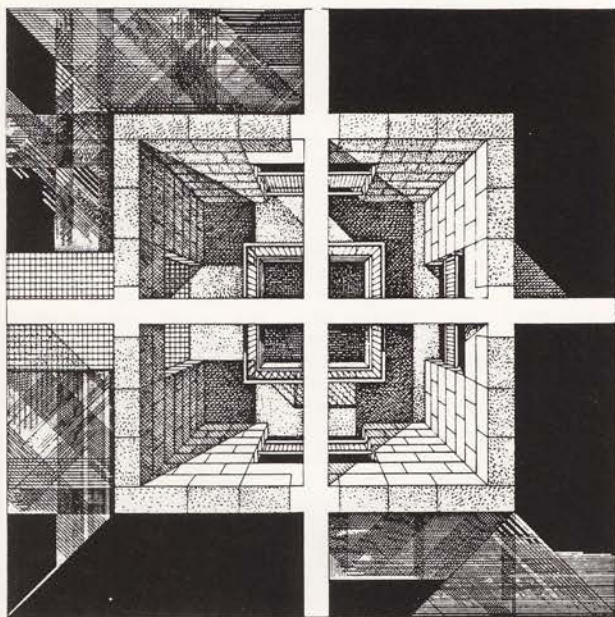
Bij architectuuruitspraken wordt het begrip zeer concreet en helder geformuleerd, echter zonder ondersteuning van beeld of tekening.

Bij enige kaarten uit de reeks werden architectuur-uitspraken in chronologische volgorde samengebracht en relativerend geaktualiseerd.

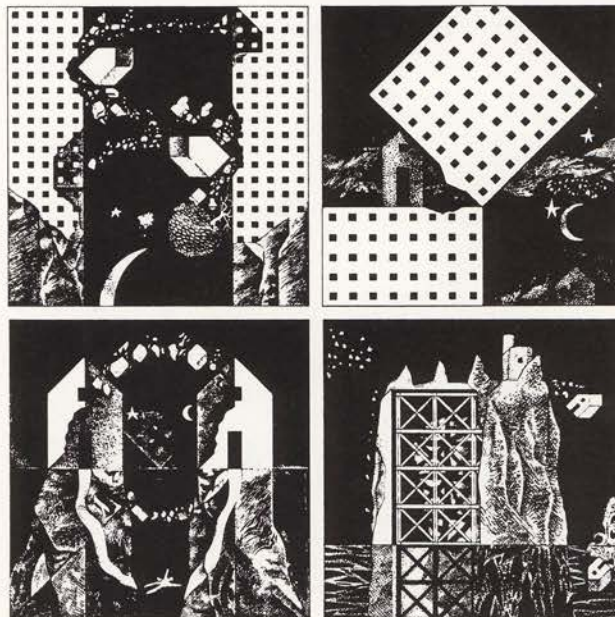
Wat zei C. Buddingh ook weer over uitspraken in zijn "Wat je zegt, ben je zelf" ? "De interessantste uitspraken die je kunt doen zijn die, waarvan je zelf voelt - of beseft - dat ze al een kiem van tegenspraak in zich dragen."

En Isocrates wist ook al dat "een verzameling schone uitspraken meer waard is dan een hoop schatten".

Johan VAN GELUWE



Tekening " Museum voor het werk van Piranesi
in de via dell'Oca te Roma ", Roma 1979



Tekening lidkaart A.A.M. | COOP 1983|1984

Weinige jaren scheiden ons van de verbodstekens waarmee de "Modern Movement" gezocht heeft om de tekening de hals toe te snoeren. Voor vele meesters van de hedendaagse architectuur was de tekening enkel een eenvoudig middel (zowel valsheid als ambiguïteit waren vervat in deze beslissing) om een gebeurtenis en aldus de geboorte van een project te verkondigen. De elegante rationale mantel, gedragen door velen van onze voorgangers, was het symbool van een actie van ontsmetting. De chirurgische houding van de splitsing stelde zich tegenover de tumulten van de verbeelding van het overlopen en de verspreiding : hier de tekening die men heeft verkozen, daar de tekening die men niet kon kiezen. Een volle stroom neemt de resten mee van een werk waarin men zich stort en waardoor men bestaat.

Ikzelf ben niet oud en ken veel architecten van mijn generatie die, na echter deze splitsing in het leven van hun project moeilijk te hebben ondergaan, zich sinds weinige jaren tot de architectuurtekening benaderen. Velen overdrijven nu in die zin dat ze op een tegenovergestelde vergissing aandringen. Ze sakraliseren de zogezegde tekening van de uitvinding en verheffen ze als symbool boven de ontwerp-tekening.

In haar slingeren tussen het reële en het imaginaire, tussen detail en "schaal zonder afmeting", tussen het katalogeren van de wereld en het omkeren van dit katalogeren onder het teken van fantastische "ontvorming", is de architectuurtekening niets anders dan het project zelf. Dit is echter een tweeledige opmerking. Tweeledig omdat het de eigen bestaansreden verklaart doorheen de toevalligheid, de noodzaak doorheen het overbodige en de uitzondering als regel stelt. Het project, tenslotte, weerspiegelt zich, en deze spiegel is nu juist de tekening waarin het project zichzelf openbaart doorheen een extreem oneigen middel waarin subjectiviteit zuiver staat. Het is het lichaam van hij die tekent, het niet toevallige middel om het middel waardoor het project in de wereld verschijnt. Het is voorbestemd om door zijn natuur zijn lichamelijke oorsprong te verraden om zich het sociaal (en abstract) verlangen geïncorporeerd te maken. De handen van de tekenaar zijn in wezen de vernauwingen van een zandloper die de tijd van de handenarbeid van het schetsen verandert in een abstracte tijd; om het kort te houden : in de tijd van de grote steden ...

Het geweld van de ets, die bestaat uit het teken doorheen een dubbele schets, een met naaldpunt en een met zuur, is gespiegeld aan een symmetrisch geweld, nl. deze van de graveur in zijn eigen lichaam. Wat anders dan een lichamelijk bas-reliëf (of een tattooage) zijn de tekeningen van Piranesi, zoals o.a. Roma ? In deze metafoor van zichzelf zoals handelswaar die op haar beurt de natuur van de stad reflecteert als handelswaar, bezit Piranesi een overeenstemming die voor vele architectuurtekenaars nog hinderend werkt. Het is het probleem van de tekening die "antiek" wil zijn. De tekens die publiek in dit kleine volume antiek willen zijn, in de zin dat de moderniteit waarin ze zich konfronteren, beschouwd wordt als een objektief en niet als het natuurlijk water waarbinnen het zwemt. De "moderniteit" kan niets anders zijn dan een probleem, in wezen een systeem van verboden die tegenovergesteld zijn aan de noodzaak om het verleden te fouilleren met de sondes die deze er aanbiedt en met de waaiers van de verschillende expressieve "technieken" die er haar zuiver overzicht-kennis toont (steeds van die aard omdat de ware kennis van het verleden gelukkig onmogelijk is). Zich uiten met een veelvoud van technieken (grafisch in mijn geval) betekent het negeren van de mythe van een coherente poëtische strengheid om de overeenstemming tussen betekenisvolle varianten en variabele middelen te onderzoeken om de variëteit der voorvallen uit te drukken. De tekeningen die hierbij voorkomen zijn er niet om marginaal te eindigen in relatie tot de institutionele ontwerp-activiteit. Integendeel, ze dienen beschouwd te worden als motivaties waarvoor de ontwerpen zelf ontstaan zijn en terzelfdertijd misschien wel als echte ontwerpen.

| Franco Purini in "Alcune Forme della Casa",
'Il Disegno',
Edizioni Kappa, Roma 1979, p.5 en 6 |
vertaling : Christian Kieckens
met dank aan Marlène Renneboog



A.A.M. / COOP. ARCHITETTURA ARTE MODERNA
12 Via del Vantaggio, 00186 Roma

open van 10.30 tot 13 uur
en van 16.30 tot 20 uur

9 april - 5 mei 1984 :

in de reeks "La cultura nel '900"

"LA SCUOLA MARCHIGIANA A ROMA"

projekten en realisaties van Costantino Costantini (1854-1937) en Innocenzo Costantini (1881-1962)

7 mei - 2 juni 1984 :

in de reeks "Monografia d'Architettura"

"MASSIMO MARTINI" (G.R.A.U.) :

'Architettura di strada 1983|1984'

4 juni - 30 juni 1984 :

in de reeks "Monografia d'Architettura"

"MARIO SECCIA" :

'Disegni e Progetti 1979|1984'

2 juli - 15 september 1984 :

in de reeks "Occasioni d'Architettura"

"CLAUSTROFILIA"

'Architettura per mostrare l'Architettura'

Progetti per la sede della A.A.M. | COOP.

GALERIE VAN ROOY

Nieuwe Spiegelstraat 43, 1017 Amsterdam

dinsdag tot zaterdag : 14 tot 18 uur

tot 15 april 1984 :

"RICARDO REGAZZONI" : 'GOLDEN COLUMNS'

20 april - 31 mei 1984 :

" EDUARDO POALOZZI "

" ARCHITEKTUUR IN LEGO " : 10 zeefdrukken van :

Jan Benthem & Mels Crowwel, Frans Bevers, Ton Homburg
en René Pijnenburg, Arnest Boender, Dolf Dobbelaar &
Paul De Vroom, Martien Jansen, Victor Mani,
Wolf Schijns, Sjoerd Soeters, Madeleine Steigenga,
en Sander Wissing

1 juni - 14 juli 1984 :

" ALFRED EIKELENBOOM " : 'UTOPIAN MODELS'

DEUTSCHE ARCHITEKTURMUSEUM

Schaumainkai 43, 6000 Frankfurt am Main

vanaf begin juni 1984 :

" ARCHITEKTUUR NA HET FUNKTIONALISME VANAF 1960 " |
POST-MODERNISME ? |

CENTRE GEORGES POMPIDOU, Paris

tot 27 mei 1984 :

alle dagen van 10 tot 18 uur, gesloten op dinsdag

" IMAGES ET IMAGINAIRES D'ARCHITECTURE "

MUSEUM VAN ELSENE

Jean Van Volsemstraat 71, 1050 Brussel

werkdagen : 13 tot 19.30 uur ; gesloten op maandag ;
zaterdag en zondag : 10 tot 17 uur.

5 april - 9 september 1984 :

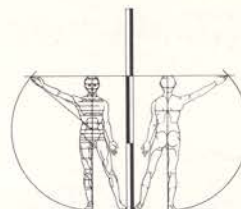
"BAUHAUS"

tentoonstelling i.s.m. het Goethe-Instituut, Brussel

MUSEE DES ARCHIVES D'ARCHITECTURE MODERNE

86, Rue de l'Ermite, 1050 Bruxelles

Op 28 mei 1984 opent dit museum haar deuren. Verdere
informatie kan aangevraagd worden via telefoon :
02/537.87.45



Internationale
Bauausstellung
Berlin
1984

Het totaal vooropgesteld programma voor de Internationa-
le Bauausstellung '84'87 is samengebundeld in de
"KATALOG IBA '84'87 - PROJEKTÜBERSICHT STADTERNEUERUNG
UND STADTNEUBAU" aan de hand van plannen, fotos en
liggingsplannen. Deze katalogus kan aangevraagd worden
door storting van 10 DM. op rekening n° 0630003530
van de Sparkasse der Stadt Berlin West BLZ 100 500 00,
op naam van de Bauausstellung Berlin GmbH,
Lindenstraße 20-21, D-1000 Berlin 61

" DER WESTDEUTSCHE IMPULS 1900 - 1914 "

is een tentoonstellingsreeks in het kader van de
"KULTUR NRW 84". Deze is gerealiseerd i.s.m. het
sekretariaat voor 'Gemeinsame Kulturarbeit' van
Wuppertal en met de steun van de deelstaat Nord-
rhein-Westfalen en de Alfried Krupp von Bohlen
und Halbach-Stichting uit Essen.

In 6 steden worden 6 deelexposities getoond over
de kulturele ontwikkeling in de jaren 1900-1914.

Kunstmuseum Düsseldorf, 25 maart - 20 mei 1984 :
alle dagen van 10 tot 17 uur,

gesloten op maandag

"EINE GROßSTADT AUF DEM WEG IN DIE MODERNE"

Karl Ernst Osthaus, Hagen, 25 maart - 20 mei 1984 :

dinsdag, woensdag, vrijdag en zaterdag : 11 tot 18 uur

donderdag : 11 tot 22 uur ; zondag : 11 tot 16 uur

"DIE FOLKWANG-IDEE DES KARL ERNST OSTHAUS"

Museum Folkwang, Essen, 25 maart - 27 mei 1984 :

dagelijks van 10 tot 18 uur, gesloten op maandag

"DIE MARGARETHENHOHE - DAS SCHÖNE UND DIE WARE"

Kaiser Wilhelm Museum, Krefeld, 24 maart - 24 juni 1984:

dinsdag tot vrijdag : 10 tot 17 uur ;

zaterdag en zondag : 11 tot 17 uur

"VON DER KUNSTLERSEITE DER INDUSTRIEFOTOGRAFIE"

"DAS MUSEUM ZWISCHEN JUGENDSTIL UND WERKBUND"

Kölnischer Kunstverein, Köln, 24 maart - 13 mei 1984 :

dinsdag tot zondag : 10 tot 17 uur

"DIE DEUTSCHE WERKBUND-AUSSTELLUNG COLN 1914"

Von der Heydt Museum, Wuppertal, 23 maart - 20 mei 1984:

dinsdag : 10 tot 21 uur ;

woensdag tot zondag : 10 tot 17 uur

"STADTENTWICKLUNG - SAMMLUNGEN - AUSSTELLUNGEN"

ARCHIMEDIA a.s.b.l. | I.S.A.E. LA CAMBRE

Place Eugène Flagey 19, 1050 Bruxelles

(ingang : Chaussée de Boendael)

open alle dagen van 12 tot 18 uur,

's zaterdags van 14 tot 17.30 uur

26 april - 11 mei 1984 :

"KARL FRIEDRICH SCHINKEL (1781-1841)"

'Peinture et Architecture entre le Romantisme et
le Classicisme'

i.s.m. het Goethe-Instituut, Brussel

27 april - 11 mei 1984 :

"DOUBLURE DE PARIS"

17 mei - 26 mei 1984 :

"J. DUIKER - DE ESTHETIKA VAN DE FUNKTIONALITEIT"

i.s.m. Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en
Cultuur, Nederland